

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки та управління

Факультет менеджменту

Кафедра економіки підприємств

ЕКОНОМІКА АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Методичні рекомендації для практичних занять і самостійної роботи
здобувачів вищої освіти ступеня
«бакалавр» спеціальності 6.100102- «Процеси, машини та обладнання
агропромислового виробництва»
денної та заочної форми навчання

Миколаїв

2019

УДК 658

Е 45

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету від 28.03.2019 р., протокол № 7

Укладачі:

Т.Г. Олійник – канд. екон. наук, ст. викладач кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет

Рецензенти:

Т.В. Стройко – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та менеджменту освіти, Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського

О.М. Вишнеvsька – д-р екон. наук, професор, декан обліково-фінансового факультету, Миколаївський національний аграрний університет

© Миколаївський національний аграрний університет, 2019

ЗМІСТ

стор.

Тема 1. Господарський комплекс України.	4
Тема 2. Види підприємств. Їх організаційно-правові форми.	6
Тема 3. Земельні ресурси підприємства.	9
Тема 4. Трудові ресурси та продуктивність праці в сільському господарстві.	15
Тема 5. Основні виробничі фонди.	23
Тема 6. Оборотні засоби і фонди обігу.	28
Тема 7. Матеріально-технічна база аграрних підприємств.	31
Тема 8. Витрати виробництва і собівартість продукції (робіт, послуг) аграрних підприємств.	37
Тема 9. Ефективність діяльності аграрних підприємств.	40
Тема 10. Інтенсифікація сільського господарства.	42
Тема 11. Інвестиції	46
Тема 12. Економіка виробництва зернових	50
Тема 13. Економічна ефективність виробництва олійних культур	54

ТЕМА 1. ГОСПОДАРСЬКИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ.

Господарський

комплекс

Завдання 1. За даними таблиці визначити: 1) структуру галузей, що надають послуги; 2) темпи зростання обсягу надання послуг, 3) коефіцієнти випередження.

Таблиця 1 – Динаміка та структура надання послуг

Галузі економіки, які надають послуги	Надання послуг, млн. грн.		Структура надання послуг, %		Темп зростання %	Коефіцієнт випередження
	2013р.	2018р.	2013р.	2018р.		
Транспорт та зв'язок	25418	33442				
Торгівля та громадське харчування	17087	28644				
Житлове та комунальне господарство	14971	15025				
Охорона здоров'я, фізична культура та соціальне забезпечення	6728	8387				
Освіта	8111	10558				
Фінанси, кредит, страхування, пенсійне забезпечення	3657	5603				
Управління та оборона	9405	10128				
Інші галузі	10072	13172				
Разом	95449	124959				

Висновок

Завдання 2. Відновити втрачені дані, виходячи з інформації, поданої у таблиці 2.

Таблиця 2 – Динаміка та структура обсягу випуску продукції

Галузі	Обсяг випуску продукції, млн. грн.		Темп зростання%	Коефіцієнт випередження	Галузева структура, %	
	2016р.	2017р.			2016р.	2017р.
А	70					
Б		125			35,5	
В		138				42
Разом	280	329		-	100	100

Висновок

Завдання 3. За даними таблиці визначити: а) галузеву структуру сфери матеріального виробництва; б) темпи зростання обсягу виробництва за окремими галузями та у сфері матеріального виробництва в цілому, в) галузеві коефіцієнти випередження.

Таблиця 2 – Динаміка та структура галузей виробничої сфери економіки

Галузі виробничої сфери економіки	Випуск продукції, млн. грн.		Структура, %		Темп зростання %	Коефіцієнт випередження
	2016р.	2017р.	2016р.	2017р.		
Промисловість	25418	33442				
Будівництво	17087	28644				
Сільське господарство	14971	15025				
Інші галузі	6728	8387				
Усі галузі виробничої сфери	64204	85498				

Висновок

ТЕМА 2. ВИДИ ПІДПРИЄМСТВ. ЇХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ.

Задача 1. Проаналізувати розмір підприємства. Зробити висновки.

Таблиця 1 - Параметри розміру ПП «Зоря» Баштанського району

Показники	Роки			У середньому підприємствах району	2018р. у % до		
	2016	2017	2018		2016р	2017р.	Середньо районних показників
Валова продукція у постійних цінах 2010р., тис. грн.	2534,0	2820,0	2900,2	904,5			
Товарна продукція, тис. грн.	1824,4	1692,0	1990,5	822,0			
Земельна площа – всього, га	5847	5650	5350	2668			
у т.ч. сільськогосподарські угіддя	5074	5331	5101	2487			
З них: рілля	4452,0	4338,0	4108,0	2150,0			
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	487	459	328	211			
у т.ч. працівників, зайнятих у сільському господарстві	384	344	216	180			
Середньорічна вартість основних фондів, тис. грн.	14697,5	14677,3	7566,2	7134,0			
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис. грн.	1710,0	1718,5	1618,8	974,0			
Поголів'я тварин, ум. гол.	1311,0	1050,1	104,1	593,0			

Висновок

Завдання 2. Проаналізувати структуру організаційно-правових форм господарювання аграрних підприємств Миколаївської області. Зробити висновки.

Таблиця 2 - Кількість діючих господарюючих суб'єктів у сільському господарстві Миколаївської області

Показники	2016р.		2017р.		2018р.	
	од.	%	од.	%	од.	%
Господарські товариства	410		397		383	
Приватні підприємства	225		214		216	
Виробничі кооперативи	41		39		35	
Фермерські господарства	1527		1540		1626	
Державні підприємства	21		20		21	
Підприємства інших форм господарювання	129		126		121	
Всього	2353	100	2336	100	2402	100

Висновок

Завдання 3 На підставі чинного законодавства, визначити для кожної форми власності засновницькі документи. Заповнюючи таблицю, проставити «+», якщо документ необхідний для реєстрації, «-», якщо документ не подається.

Таблиця 3 - Засновницькі документи при створенні суб'єктів господарювання різних форм власності

Форми власності Документи	Приватне підприємство	Господарські товариства				
Заява про реєстрацію						
Рішення засновників про створення						
Статут						
Засновницький договір						

Висновок

Завдання 5. За даними таблиці визначити ефективність та доцільність постачання продукції (власного виробництва) в умовні регіони А, Б та В з врахуванням зміни транспортного фактору (зростанням транспортних витрат на 40%). Зробити висновки.

Таблиця 1 - Розрахунок ефективності постачання продукції в умовні регіони

Показники	Умовні регіони		
	А	Б	В
Вихідні дані			
1. Відстань до умовного регіону, км	40	54	61
2. Транспортні витрати на 1 км, ум. грош. од.	2	2	2
3. Виробнича собівартість одиниці продукції	80	80	80
4. Витрати на реалізацію одиниці продукції, ум. грош. од.	5	5	5
5. Обсяги реалізованої продукції, шт..	950	1000	1100
6. Ціна реалізації, ум. грош. од.	100	105	112
7. Граничний рівень рентабельності, %	17	17	17
Розрахункові показники			
<i>При існуючому розмірі транспортних витрат</i>			
8. Загальний розмір транспортних витрат при постачанні продукції до району, ум. грош. од.			
9. Вартість усієї продукції, що постачається в регіон, ум. грош. од.			
10. Витрати на реалізацію всього обсягу продукції, ум. грош. од.			
11. Виробнича собівартість усієї продукції, що постачається в регіон, ум. грош. од.			
12. Повна собівартість усієї продукції, що постачається в регіон, ум. грош. од.			
13. Прибуток, ум. грош. од.			
14. Рівень рентабельності, %			
<i>При збільшенні розміру транспортних витрат</i>			
15. Розмір транспортних витрат при зростанні на 40 %, ум. грош. од.			
16. Повна собівартість продукції, ум. грош. од.			
17. Прибуток, ум. грош. од.			
18. Рівень рентабельності, %			

1. Ступінь господарського використання земель ($C_{гвз}$):

$$C_{гвз} = (S_{с.-г.угідь} / S_{заг.}) * 100\%,$$

де $S_{с.-г.угідь}$ – площа сільськогосподарських угідь, га; $S_{заг.}$ – загальна земельна площа, га

2. Ступінь розораності (C_p):

$$C_p = (S_p / S_{с.-г.угідь}) * 100\%,$$

де S_p – площа ріллі, га

3. Ступінь використання ріллі ($C_{вр}$):

$$C_{вр} = (S_{зп} / S_p) * 100\%,$$

де $S_{зп}$ – загальна посівна площа с.-г. культур, га

4. Ступінь меліорованості (зрошення) ($C_{м(зрош)}$):

$$C_{м(зрош)} = (S_{м(зрош)} / S_{с.-г.угідь}) * 100\%,$$

де $S_{м(зрош)}$ – площа меліорованих (зрошувальних) земель, га

5. Питома вага площі посіву інтенсивних культур у загальній посівній площі господарства ($C_{пik}$):

$$C_{пik} = (S_{ik} / S_{зп}) * 100\%,$$

де S_{ik} – посівна площа інтенсивних культур, га

$$S_{ik} = S_{кукурудза\ на\ зерно} + S_{соняшник} + S_{картопля} + S_{овочі} + S_{баштанні\ продовольчі}$$

Таблиця 2 Рівень використання земельних ресурсів у ТОВ «Світанок»
Баштанського району, %

Показники	201_рік	201_рік	Відхилення, в.п.
Ступінь господарського використання землі			
Ступінь розораності сільськогосподарських угідь			
Ступінь використання ріллі			
Питома вага зрошуваних земель в площі сільськогосподарських угідь			
Питома вага площі інтенсивних культур в площі посіву сільськогосподарських культур			

Висновок

Завдання 3. Визначити структуру сільськогосподарських угідь у ПСП «Зоря» Березанського району.

Таблиця 4 – Склад та структура сільськогосподарських угідь у ПСП «Зоря» Березанського району

Види угідь	201_рік		201_рік		Відхилення (+,-)	
	га	%	га	%	га	в.п.
Рілля	4200		4500			
Багаторічні насадження	100		100			
Сіножаті	200		150			
Пасовища	500		485			
Перелоги	35		80			
Сільськогосподарські угіддя		100,0		100,0	X	X

Висновок

Перелоги – один з видів сільськогосподарських угідь, переважно орних, що втратили родючість і не були в обробітку протягом кількох років. За іншим визначенням, перелоги – *Заросле травною полем, що свідомо не обробляється кілька років для відновлення родючості ґрунту.*

Натуральні показники визначення економічної ефективності використання землі

Показники	Методика розрахунку
1. Урожайність, ц з 1 га	Валовий збір, ц / Площа посіву, га
2. Вироблено в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь молока, ц	(Валовий надій молока, ц / Площа сільгоспугідь, га) * 100
3. Вироблено в розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь приросту ВРХ, ц	(Приріст ВРХ, ц / Площа сільгоспугідь, га) * 100
4. Вироблено в розрахунку на 100 га ріллі приросту свиней, ц	(Приріст свиней, ц / Площа ріллі, га) * 100
5. Вироблено в розрахунку на 100 га посівів зернових та зернобобових культур яєць, тис. шт.	(Яйця, тис. шт. / Площа посівів зернових та зернобобових культур, га) * 100

6.Вироблено в розрахунку на 100 га посівів зернових та зернобобових культур приросту птиці, ц	(Приріст птиці ,ц/ Площа посівів зернових та зернобобових культур,га)*100

Завдання 4. Визначити натуральні показники ефективності використання земельних ресурсів.

Таблиця 5 – Вихідні дані для визначення натуральних показників ефективності використання земельних ресурсів

Показники	I господарство	II господарство	Темп росту, %
Площа сільськогосподарських угідь, га	4000	5740	
Площа ріллі, га	3500	5107	
Площа посіву зернових, га	1750	2305	
Валовий збір			
- зернових, ц	52500	94650	
- цукрових буряків, ц	87500	143394	
-соняшнику, ц	4500	22120	
Валовий надій молока, ц	40000	48400	
Вироблено м'яса, ц			
- ВРХ	8000	3670	
- свинини	3500	1206	
Вироблено яєць, шт.	875000	542000	

Таблиця 6 – Натуральні показники ефективності землі

Показники	I господарство	II господарство	Темп росту, %
Урожайність зернових, ц/га			
Вироблено на 100 га сільськогосподарських угідь:			
- молока			
- м'яса ВРХ			
Вироблено на 100 га ріллі:			
- зерна			
- цукрових буряків			
- соняшнику			
- свинини			
Вироблено на 100 га посівів зернових:			
- яєць			

Висновок

Завдання 5. Визначити вартісні показники ефективності використання земельних ресурсів.

Таблиця 7 – Вихідні дані для визначення вартісних показників ефективності використання земельних ресурсів

Показники	20__р.	20__р.	Темп росту, %
Площа сільськогосподарських угідь, га	2500	2100	
Валова продукція в постійних цінах 20__р, тис. грн.	5491,5	6536,8	
Валова продукція в поточних цінах, тис. грн.	5936,1	6724,3	
Валовий дохід, тис. грн.	1301,5	2538,7	
Чистий дохід, тис. грн.	905,6	1300,1	
Виручка від реалізації сільськогосподарської продукції, тис. грн.	8766,9	9695,7	
Прибуток від реалізації, тис. грн.	2316,1	3545,4	

Таблиця 8 – Економічна ефективність землі за вартісними показниками

Показники	20__р.	20__р.	Темп росту, %
Вироблено на 1 га сільськогосподарських угідь, тис. грн.:			
- валової продукції в постійних цінах 20__р, тис. грн.			
- валова продукція в поточних цінах			
- валового доходу			
- чистого доходу			
Одержано з 1 га сільськогосподарських угідь, тис. грн.:			

Южноукраїнськ	130		152		201		208			
райони										
Арбузинський	84		88		178		191			
Баштанський	173		175		265		297			
Березанський	81		93		158		184			
Березнегуватський	60		94		149		166			
Братський	102		97		163		146			
Веселинівський	102		105		214		219			
Вітовський	243		254		429		431			
Вознесенський	126		147		254		260			
Врадіївський	81		96		171		146			
Доманівський	86		122		222		214			
Єланецький	68		72		137		112			
Казанківський	76		88		160		171			
Кривоозерський	86		100		183		205			
Миколаївський	158		192		249		272			
Новобузький	132		119		229		227			
Новоодеський	126		170		262		296			
Очаківський	67		72		139		128			
Первомайський	143		142		308		318			
Снігурівський	167		161		335		355			

Завдання 3. Визначити забезпеченість ПП «Дружба» Вознесенського району трудовими ресурсами.

Таблиця 3 Вихідні дані для визначення забезпеченості трудовими ресурсами в ПП «Дружба» Вознесенського району

Показники	2016 рік	2017 рік	Темп росту, %
Середньорічна чисельність працівників зайнятих в с.-г. виробництві, чол.	241	256	
Площа сільськогосподарських угідь, га	4500	4580	
Площа ріллі, га	4300	4385	
Площа посівів, га	4000	4100	

Поголів'я худоби та птиці, ум.гол.	1236	1652	

Таблиця 4 Забезпеченість трудовими ресурсами ПП «Дружба» Вознесенського району

Показники	2016 рік	2017 рік	Темп росту, %
Припадає на одного працівника зайнятого в с.-г. виробництві:			
- сільськогосподарських угідь, га			
- ріллі, га			
- посівів, га			
- худоби та птиці, ум. гол.			

Висновок

Завдання 2. Визначити продуктивність праці за натуральними показниками в рослинництві та тваринництві.

Таблиця 3 - Визначення продуктивності праці за натуральними показниками в тваринництві ПП «Дружба» Вознесенського району

Показники	2016 рік	2017 рік	Темп росту, %
Вироблено молока, ц	19327	20018	
Одержано приросту ВРХ, ц	1607	1516	
Прямі затрати праці (тис. люд.-год.) на виробництво:			
молока	450,1	470,1	
приросту ВРХ	336,6	419,7	
Вироблено за 1 люд.-год., кг:			
молока			
приросту ВРХ			

Завдання 5. Визначити навантаження корів на робітників кожної професії і середнє навантаження на працюючого.

Таблиця 7. Вихідні та розрахункові дані для визначення навантаження корів на робітників кожної професії і середнього навантаження на працюючого

Показники	2017 рік
Вихідні дані	
Поголів'я корів, гол.	950
Всього працівників, осіб у тому числі:	69
- доярку	38
- скотарів	20
- трактористів	4
- слюсарів	2
- інших працівників	5
Розрахункові дані	
Навантаження корів на:	
- доярку	
- скотаря	
- тракториста	
- слюсаря	
- інших робітників	
Середнє навантаження на 1 працюючого, гол	

Навантаження корів на 1 доярку	Поголів'я корів
	Чисельність доярок
Навантаження корів на 1 скотаря, гол.	Поголів'я корів
	Чисельність скотарів
Навантаження корів на 1 тракториста гол.	Поголів'я корів
	Чисельність трактористів
Навантаження корів на 1 слюсаря гол.	Поголів'я корів
	Чисельність слюсарів
Навантаження корів на 1 іншого робітника обслуговуючого персоналу ферми, гол.	Поголів'я корів
	Чисельність інших працівників
Середнє навантаження корів на 1 працюючого, гол.	Поголів'я корів
	Чисельність обслуговуючого персоналу ферми

Висновок

ТЕМА 5 ОСНОВНІ ВИРОБНИЧІ ФОНДИ

Показники стану і руху основних фондів

1. **Коефіцієнт (швидкість) обороту основних фондів** – відношення річної суми амортизації основних виробничих фондів до їх середньорічної вартості або період обороту як зворотне співвідношення цих величин.

2. **Коефіцієнт зростання ($K_{зр}$)** - відношення суми основних засобів на кінець року до їх вартості на початок року.

3. **Коефіцієнт вибуття ($K_{в}$)** – відношення вартості вибулих за звітний рік основних засобів до суми всіх основних засобів на початок року.

4. **Коефіцієнт оновлення ($K_{о}$)** – відношення заново введених за рік основних засобів до балансової вартості всіх основних засобів на кінець року. Між даними показниками існує тісний взаємозв'язок: очевидно, що $K_{зр} > 1$ за умови, коли $K_{о} > K_{в}$, і навпаки. Якщо суми вибулих фондів = сумі заново введених, то $K_{зр} = 1$.

5. **Коефіцієнт зношення ($K_{з}$)** – відношення суми зношення до первісної вартості основних засобів.

6. **Коефіцієнт придатності ($K_{п}$)** – частка від ділення первісної вартості засобів за мінусом усієї суми зношення на їх первісну вартість, або $K_{п} = 1 - K_{з}$. Чим вищий $K_{п}$ і менший $K_{з}$, тим кращі умови має п-во для більш раціонального використання основних засобів.

Показники забезпеченості підприємства основними фондами

1. **Фондозабезпеченість виробництва** – це відношення первісної вартості основних виробничих фондів сільськогосподарського призначення до площі сільськогосподарських угідь.

2. **Фондоозброєність праці** – це відношення первісної вартості основних виробничих фондів сільськогосподарського призначення до середньорічної кількості працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві.

Показники економічної ефективності використання основних виробничих фондів

1. **Фондовіддача ($I_{фвід}$)** – відношення вартості виробленої валової продукції в поточних цінах до середньорічної вартості основних виробничих фондів сільськогосподарського призначення.

Завдання 3. Визначити забезпеченість підприємства основними фондами

Показники	Рік	
	201	201
Вихідні дані		
Площа сільськогосподарських угідь, га	3306	3578
Середньорічна чисельність працівників, осіб	206	195
Середньорічна вартість основних фондів, тис. грн.	15214	17714
Розрахункові показники		
Фондозабезпеченість, тис. грн.		
Фондоозброєність праці, тис. грн.		

Висновок

Завдання 4. Визначити економічну ефективність використання основних фондів підприємства

Таблиця 2 – Економічна ефективність використання основних фондів в ПП «Дружба» Вознесенського району

Показники	Рік	
	201	201
Вихідні дані		
Середньорічна вартість основного капіталу, тис. грн.	15214	17714
Середньорічна вартість оборотного капіталу, тис. грн.	8695	9578
Вартість валової продукції (у постійних цінах), тис. грн.	21763	22571
Чистий прибуток, тис. грн.	5953	11659
Розрахункові показники		
Фондовіддача, грн.		
Фондомісткість продукції, грн.		
Норма прибутку, %		

Висновок

Таблиця 1 Структура оборотного капіталу підприємства у 201_ році
в ТОВ «Світанок» Баштанського району

Елементи оборотного капіталу	2015р.		2016р.		2017р.		2017р. у % до 2015р.
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	
Виробничі запаси	1451,5		1431,2		1462,3		
Тварини на вирощуванні і Відгодівлі (біологічні активи)	1558,0		1403,2		1304,2		
Незавершене виробництво	563,5		524,8		575,4		
Всього оборотних фондів	3873		3359,2		3341,9		
Готова продукція	607,8		387,6		359,6		
Поточна дебіторська заборгованість	207,5		389,3		901,8		
Грошові кошти та їх еквіваленти	18,1		16,9		14,5		
Всього фондів обігу	833,4		793,8		1275,9		
Оборотний капітал	4706,4	100	4153,0	100	4617,8	100	

Висновок _____

Завдання 2. Визначити суму обороту, коефіцієнт оборотності оборотного капіталу, тривалість одного обороту, якщо виручка від реалізації продукції – 10000 тис. грн., вартість переведеного в основне стадо молодняка – 400 тис. грн., вартість тварин, вибракуваних з основного стада – 360 тис. грн., середньорічна вартість оборотного капіталу – 8 000 тис. грн.

1. Сума оборотного капіталу:

$$CO = V_p + T_{в\text{над.}} - T_{в\text{виб.}}$$

V_p – виручка від реалізації продукції

$T_{в\text{над.}}$ – вартість переведеного в основне стадо молодняка, грн.

Середньорічний виробіток на 1 еталонний трактор	=	Обсяг тракторних робіт, еталонних га
		Середньорічна кількість еталонних тракторів
Кількість відпрацьованих машино-днів на 1 еталонний трактор	=	Відпрацьовано машино-днів
		Середньорічне число еталонних тракторів
Коефіцієнт змінності	=	Відпрацьовано машино-змін
		Відпрацьовано машино-днів
Коефіцієнт використання часу перебування в господарстві (або процент)	=	Відпрацьовано машино-днів
		Машино-дні перебування в господарстві

Машино-дні перебування в господарстві визначаються шляхом множення середньорічного числа еталонних тракторів на 365.

Середньозмінний виробіток	=	Обсяг тракторних робіт, еталонних га
		Відпрацьовано машино-змін
Середньоденний виробіток	=	Обсяг тракторних робіт, еталонних га
		Відпрацьовано машино-днів

Завдання 2. Аналіз показників використання вантажного автопарку. В двох господарствах провести порівняльний аналіз показників використання вантажного автотранспорту.

Таблиця 2 - Вихідні та розрахункові дані по автопарку

Показники	I	II

Тривалість робочого дня	=	Години в роботі
		Дні в роботі
Коефіцієнт використання часу в роботі	=	Години в русі
		Години в роботі
Технічна швидкість руху	=	Загальний пробіг
		Години в русі
Коефіцієнт корисного пробігу	=	Пробіг з вантажем
		Загальний пробіг
Середня вантажність	=	Загальний обсяг вантажоперевезень
		Пробіг з вантажем

На основі розрахункових даних визначаємо коефіцієнти:

Використання часу перебування машин	=	Відпрацьовано днів на одну автомашину		
		365 (366)		
Використання робочого дня	=	Фактична тривалість робочого дня		
		Нормативна тривалість		
Використання автопарку в часі	=	Коефіцієнт використання часу в роботі	x	Коефіцієнт корисного пробігу
Коефіцієнт вантажності	=	Середня фактична вантажність		
		Нормативна вантажність		
Використання автопарку за потужністю	=	Коефіцієнт вантажності	x	Коефіцієнт корисного пробігу
Загальний коефіцієнт використанню автопарку	=	Коефіцієнт використання автопарку в часі	x	Коефіцієнт використання автопарку за потужністю
Продуктивність автопарку на один автотонно-день, т. км.	=	Фактичний обсяг вантажоперевезень, тонно-км		
		Середня вантажність одного автомобіля, т	x	Машино-дні перебування в господарстві

Завдання 3. Аналіз використання комбайнів. Є такі дані про використання комбайнів (табл. 3).

Таблиця 3 - Вихідні дані для розрахунку показників використання зернозбиральних комбайнів

Показники	Базисний рік	Звітний рік
Вихідні дані:		

Середньосезонне число комбайнів, шт.	12	14
Відпрацьовано машино-днів	180	176
Зібрана площа зернових, га	1420	1500
Намолочено зерна, ц	60350	71700
Розрахункові дані:		
Сезонний виробіток на 1 комбайн		
Кількість відпрацьованих днів на 1 комбайн		
Денний виробіток на 1 комбайн		
Намолочено зерна на 1 комбайн		

Висновок

Показники використання комбайнів визначають таким чином:

Сезонний виробіток на 1 комбайн	=	Обсяг виконаних робіт в фізичних гектарах
		Середньосезонна кількість комбайнів
Кількість відпрацьованих днів на 1 комбайн	=	Кількість відпрацьованих машино-днів
		Середньосезонна кількість комбайнів
Денний виробіток на 1 комбайн	=	Обсяг виконаних робіт в фізичних гектарах
		Кількість відпрацьованих машино-днів
Намолочено зерна на 1 комбайн	=	Намолочено зерна всього
		Середньосезонна кількість комбайнів

Завдання 4. Механізація робіт в рослинництві характеризується такими даними:

Таблиця 4 - Показники для визначення рівня механізації в рослинництві

Види робіт	Базисний рік		Звітний рік	
	Всього	В т.ч. механізовано	Всього	В т.ч. механізовано
Сівба овочів	10	10	15	15
Посадка овочів	25	20	27	20
Збирання овочів	36	15	42	12
Сівба цукрових буряків	550	550	600	600
Збирання цукрових буряків	550	300	600	472

Визначити показники рівня механізації окремих видів робіт в рослинництві.

Для характеристики рівня механізації окремих сільськогосподарських робіт визначають коефіцієнт (процент) механізації, як співвідношення обсягу окремих

робіт виконаних машинами з механічними або електричними двигунами до загального їх обсягу.

Наприклад,

$$\text{Процент механізації збирання цукрових буряків} = \frac{\text{Зібрано бурякокомбайнами, га}}{\text{Всього зібрано цукрових буряків, га}} \times 100$$

Таблиця 5 - Визначення рівня механізації в рослинництві, %

Види робіт	Базисний рік	Звітний рік
Процент механізації сівби овочів		
Процент механізації посадки овочів		
Процент механізації збирання овочів		
Процент механізації сівби цукрових буряків		
Процент механізації збирання цукрових буряків		

Висновок

Завдання 5.Є такі дані про кількість тварин, що знаходяться у тваринницьких приміщеннях, обладнаних машинами і механізмами (табл. 6).

Таблиця 6 - Показники для визначення рівня механізації в тваринництві

Показники	На кінець базисного періоду		На кінець звітного періоду	
	Велика рогата худоба	Свині	Велика рогата худоба	Свині
Кількість тварин в тваринницьких приміщеннях, голів				
- з механізованим водопостачанням	2606	2004	2675	1981
- з механізованим роздаванням кормів	2500	1600	2600	1800
- з механізованим очищенням приміщень від гною	1200	1900	1200	1900
Загальне поголів'я на кінець року, голів	2606	2004	2675	1981

Визначте показники механізації окремих видів робіт в тваринництві.

Завдання 1. Розрахувати структуру виробничих витрат в галузях сільськогосподарського виробництва .

Таблиця 1- Склад і структура виробничих витрат в галузях сільгоспвиробництва в ПП «Дружба» Вознесенського району

Статті витрат	201_рік				201_рік				201_рік у % до базисного року	
	Рослинництво		Тваринництво		Рослинництво		Тваринництво		Рослинництво	Тваринництво
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%		
Витрати на оплату праці	2527		1975		3425		2506			
Відрахування на соціальні заходи	939		802		1259		989			
Матеріальні витрати – всього у тому числі:	7374		10476		10079		12093			
- насіння та садівний матеріал	945		-		1473		-			
- корми	-		6866		-		8858			
- інша продукція сільського господарства	247		3		1001		82,0			
- добрива	1253		-		2117		-			
- пальне і мастильні матеріали	2145		276		2756		346			
- електроенергія	286		28,0		343		356			
- паливо й енергія	-		39		2,0		-			
- запасні частини	1581		529		1391		392			
- оплата послуг і робіт сторонніх організацій	917		2573		996		2059			
Амортизація основних засобів	662		518		651		286			
Інші витрати, включаючи плату за оренду	28,0		-		1320		1292			
- у тому числі орендна плата за земельні частки	-		-		-		-			
- майнові паї	-		-		-		-			
Усього витрат	11530	100	13771	100	16734	100	17166	100		

Висновок

Валова продукція в постійних цінах 2010 року, тис. грн.	21629	22571
Валова продукція в поточних цінах, тис. грн.	34952	33971
Валовий дохід, тис. грн.	22780	22260
Вартість товарної продукції (грошова виручка від реалізації), тис. грн.	38558	46242
Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	27574	35856
Прибуток від реалізації, тис. грн.	11659	10002
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис. грн.	17714	9850
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис. грн.	4153	4617,8
Прямі затрати праці в сільгоспвиробництві, тис. люд.-год.	1205,1	1408,8
Виробничі (поточні) витрати, тис. грн.	25074	33900

Таблиця 2 Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва в ПП «Дружба» Вознесенського району

Показники	201_рік	201_рік	Темп росту, %
Виробництво валової продукції, грн. на: - 1 га сільгоспугідь - 1 люд.-год. - 1 грн. виробничих витрат - 1 грн. основних виробничих фондів сільськогосподарського призначення			
Отримано валового доходу, грн. на: - 1 га сільгоспугідь - 1 люд.-год. - 1 грн. виробничих витрат - 1 грн. основних виробничих фондів сільськогосподарського призначення			
Отримано прибутку, грн. на: - 1 га сільгоспугідь - 1 люд.-год. - 1 грн. виробничих витрат			
Отримано на одного середньорічного працівника, зайнятого у сільгоспвиробництві, тис. грн.: - валової продукції в постійних цінах 2010 року - валового доходу - прибутку (збитку)			
Рівень рентабельності (збитковості), %			
Норма прибутку (збитку), %			

тис. грн.					
Середньорічна вартість основних та оборотних засобів, тис. грн.	23716	15612	14100		
Прямі витрати праці, тис. люд.-год.	1205,1	1408,8	1655		
Кількість тракторів, од	10	10	12		
Валова продукція, тис. грн.	21762	21628	22571		
Товарна продукція, тис. грн.	26364	38558	46242		
Прибуток, тис. грн.	5953	11659	10002		
Виробничі витрати, тис. грн.	25074	33900	31589		
Середньорічна чисельність працівників, чол.	206	191	182		
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	27574	35856	34210		
Розрахункові дані					
<i>Рівень інтенсивності:</i>					
Припадає на 100 га сільськогосподарських угідь, тис. грн.:					
- вартості основних та оборотних фондів					
- вартості основних фондів					
- виробничих витрат					
- витрат праці, люд.-год.					
- тракторів, од					
<i>Результати інтенсифікації:</i>					
Вироблено на 100 га сільськогосподарських угідь, тис. грн...:					
- валової продукції					
- товарної продукції					
- прибутку					
<i>Економічна ефективність інтенсифікації:</i>					
Одержано валової продукції, грн.:					
на 100 грн. основних фондів					
на 100 грн. виробничих витрат					
на одного працівника					
Норма прибутку, %					
Рівень рентабельності, %					

Висновок _____

Завдання 2. Розрахувати показники інтенсифікації галузі рослинництва у СГВК «Батьківщина» Доманівського району

Таблиця 2 – Економічна ефективність інтенсифікації галузі рослинництва СВК «Батьківщина» Єланецького району

Показники	Роки			2016р. до 2014р.	
	2014	2015	2016	+; -	%
Вихідні дані					
Площа сільськогосподарських угідь, га	3306	3275	3200		
Площа посівів сільськогосподарських культур, га	3200	3150	3000		
Площа посіву інтенсивних культур, га	2012	2030	2420		
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис. грн.	17714	9850	11358		
Середньорічна вартість основних та оборотних засобів, тис. грн.	23716	15612	14100		
Кількість тракторів, од	10	10	12		
Валова продукція, тис. грн.	12090	12185	12234		
Товарна продукція, тис. грн.	19664	23435	25781		
Прибуток, тис. грн.	5953	11659	10002		
Виробничі витрати, тис. грн.	11530	16734	19741		
Середньорічна чисельність	114	121	112		

працівників, чол.					
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	12640	17843	11579		
Розрахункові дані					
<i>Рівень інтенсивності:</i>					
Припадає на 100 га сільськогосподарських угідь, тис.грн.:					
- вартості основних та оборотних фондів					
- вартості основних фондів					
- виробничих витрат					
- тракторів, од					
Питома вага інтенсивних культур у структурі посівів, %					
<i>Результати інтенсифікації:</i>					
Вироблено на 100 га сільськогосподарських угідь, тис. грн...:					
-валової продукції					
-товарної продукції					
-прибутку					
<i>Економічна ефективність інтенсифікації:</i>					
Одержано валової продукції, грн.:					
на 100 грн. основних фондів					
на 100 грн. виробничих витрат					
на одного працівника					
Норма прибутку, %					
Рівень рентабельності, %					

Висновок _____

ТЕМА 11 «ІНВЕСТИЦІЇ»

Завдання 1. Визначити термін окупності капітальних вкладень, якщо внаслідок освоєння коштів на суму 10500 тис. грн., одержано додатково 1 312 тис. грн.

Розв'язання

1. Термін окупності капітальних вкладень:

$$T_{\text{ок}} = \frac{\Delta KB}{\Delta Пр} =$$

ΔKB – приріст капітальних вкладень, грн.;

$\Delta Пр$ – приріст прибутку за рахунок додаткових капітальних вкладень, грн.

Завдання 2. Визначити і проаналізувати рівень прибутковості підприємства, якщо сукупний обсяг інвестицій у підприємство склав 3,6 млн. грн., прибуток від реалізації – 850 тис. грн., позареалізаційний прибуток – 240 тис. грн.. Сума капіталу підприємства становить 4,5 млн. грн.

Сума податків становить 320 тис. грн.. відсоток за державними облігаціями – 11%, а відсоткова ставка за довгостроковими кредитами – 16%. Середньогалузевий рівень прибутковості становить – 20,4%

Розв'язання

1. Прибутковість інвестицій у підприємство

$$Пр_I = \frac{Пр_ч}{I} \times 100\% =$$

$Пр_ч$ – чистий прибуток підприємства, грн.;

I – загальний обсяг інвестицій у підприємство, грн.

2. Прибутковість активів підприємства:

$$Пр_{АП} = \frac{Пр_ч}{АП} \times 100\% =$$

$Пр_ч$ – чистий прибуток підприємства, грн.;

$АП$ – вартість активів підприємства, грн..

Завдання 3. Визначити термін окупності всього обсягу капітальних вкладень і додаткових капіталовкладень у виробництво продукції підвищеної якості.

Таблиця 1. Вихідні дані для оцінки ефективності капітальних вкладень у ПП «Зоряне»

Показники	Базовий варіант	Новий варіант
Собівартість одиниці продукції, грн.	12	11
Оптова ціна одиниці продукції, грн.	14	14
Річний обсяг виробництва, ц.	6000	6000
Сукупні капітальні вкладення, тис. грн.	20	34

Розв'язання

Термін окупності капітальних вкладень:

$$T_{ок} = \frac{\Delta KB}{\Delta Pr}$$

ΔKB – приріст капітальних вкладень, грн.;

ΔPr – приріст прибутку за рахунок додаткових капітальних вкладень, грн.

1. Прибуток за базовим та новим варіантом технологій за рік

$$Pr = (C - S) \times OB$$

Pr = прибуток від реалізації продукції, грн.

C – ціна реалізації одиниці продукції, грн.

S – собівартість виробництва одиниці продукції, грн.

OB – річний обсяг виробництва продукції, ц.

2. Приріст прибутку за рахунок додаткових капітальних вкладень:

$$\Delta Pr = Pr_H - Pr_B$$

Pr_H - прибуток за новим варіантом технології, грн.

Pr_B - прибуток за базовим варіантом технології, грн.

3. Тоді термін окупності додаткових капітальних вкладень дорівнюватиме:

$$T_{ок} = \frac{СКВ(н.в.) - СКВ(с.в.)}{POB} ; \text{ (років)}$$

Таблиця 2 Динаміка і структура посівних площ зернових культур в ПСП
«Злагода» Вітовського району

Культури	201_ рік		201_ рік		201_ рік		В середньому за три роки	
	га	%	га	%	га	%	га	%
Озимі зернові з них :								
а) озима пшениця	738		614		692			
б) озимий ячмінь	210		20		194			
в) озиме жито	45		28		16			
Ярі зернові з них :								
а) ярий ячмінь	191		280		215			
б) овес	18		25		27			
в) просо	12		28		14			
Кукурудза на зерно	424		401		390			
Разом зернових і зернобобових культур	1638	100	1396	100	1548	100		100

Таблиця 3 Динаміка посівних площ, врожайності, виробництва продажу зернових культур ПСП «Злагода» Вітовського району

Показники	201_ рік	201_ рік	201_ рік	201_ р у % до	
				201_ р.	201_ р.
Площа посіву зернових - всього, га	1638	1396	1548		
Урожайність зернових, ц/га					
Валовий збір зерна – всього, тонн	47936	31856	59539,1		
в тому числі:					
- озима пшениця	39368	30149	35040		
- озимий ячмінь	8568	911	8430,2		
- озиме жито			679,7		
- ярий ячмінь	7132	8716	7268,7		
- овес	911	794	1227		
- просо	376	1373	197		
- кукурудза на зерно	15495	25345	25252,4		

Продано зерна з урахуванням переробки, всього тонн	32292	24902	56551		
В тому числі:					
- озима пшениця	25848	20551	20881		
- ячмінь	2735	3886	5420		
- овес	2				
Рівень товарності зернових, %					

Таблиця 4. Вихідні дані для розрахунку економічної ефективності виробництва зерна в ПСП «Злагода» Вітовського району

Показники	2015р.	2016р.	2017р.
Валовий збір зерна, т	47936	31856	59539,1
Площа посіву зернових, га	1638	1396	1548
Виробнича собівартість, тис.грн.	6237	7970	11109
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	7435	8993,5	11422
Виручка від реалізації, тис.грн.	14664	7015,3	20489
Кількість реалізованої продукції, ц	32292	24902	56551

Таблиця 3. Вихідні дані для розрахунку економічної ефективності виробництва соняшнику в ПСП «Злагода» Вітовського району

Показники	2015р.	2016р.	2017р.
Валовий збір соняшнику, т	11972	9425	7132,6
Площа посіву соняшнику, га	555	573	522
Виробнича собівартість, тис.грн.	2263	2377	2001
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	2714	2442,4	2478,6
Виручка від реалізації, тис.грн.	4566	7495,4	7819,6
Кількість реалізованої продукції, ц	11112	10541	8700

Таблиця 4 Економічна ефективність виробництва соняшнику ПСП «Злагода» Вітовського району

Показники	201_ рік	201_ рік	201_ рік	201_р у % до	
				201_р.	201_р.
Урожайність, ц/га					
Собівартість 1ц, грн.:					
- виробнича;					
- реалізованої продукції					
Ціна реалізації 1ц, грн.					
Прибуток (+), збиток (-), грн.:					
- на 1ц зерна;					
- на 1га посіву зернових культур					
- на 1грн. виробничих витрат					
Рівень рентабельності (збитковості), %					

Навчальне видання

ЕКОНОМІКА АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА:

Методичні вказівки

Укладач: **Олійник** Тетяна Георгіївна

Формат 60*84 1/16. Ум. друк. арк. ____

Тираж ____ прим. Зам №__

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №4490 від 20.02.2013 р.